

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/16/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113218947
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113218947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu X. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX W. XX, právne zastúpenej JUDr. Katarínou Leškovou, advokátkou so sídlom Plzenská 2, 080 01 Prešov, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a.s., IČO 31 690 904, Garbiarska2, Košice, zastúpenej JUDr. Danielom Blyšťanom, advokátom so sídlom Rastislavova 68, 040 01 Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu v Prešove, č.k. 29C 167/2013-210 zo dňa 15.10.2014 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice zo dňa 19.1.2012 pod sp. zn. 3C 1982/2012 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej pod sp. zn. 29C 167/2013. Zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice z 19.1.2012 pod sp. zn. 3C 1982/2012. Návrh žalovaného na prerušenie konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012 zamietol. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 345,49 eur na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súd prvého stupňa vychádzal z príslušného prameňa práva ako celku s akcentom na jeho ciele a zmysel. Zmyslom a cieľom úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku je poskytnúť spotrebiteľom Slovenskej republiky ako členskom štáte minimálne taký štandard ochrany, aký stanovuje smernica 93/13/EHS.

Podľa názoru súdu prvého stupňa je dojednanie rozhodcovskej doložky spotrebiteľskej zmluvy neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je formulovaná vo všeobecných poistných podmienkach, konkrétne v článku XV a je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami splývajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach.

Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkolvek spotrebiteľskej zmluvy.

Vo vzťahu rozhodcovských doložiek žalovaného sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutiami pod sp. zn. 3Cdol/2012 zo dňa 21.3.2012 5Cdo61/2012, 6Cdo 13/2013 a to aj s poukazom na tvrdenie žalovaného, že podpisom osobitných zmluvných dojednaní tvoriacich súčasť všeobecných poistných podmienok účastníkmi konania došlo k individuálne dojednanej rozhodcovskej doložky.

Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy spolu so všeobecnými poistnými podmienkami, obsahom ktorých je aj takáto doložka reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu ochranu a rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevyporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy.

Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 1.11.2011 pod sp. zn. IIÚS2164/2010 vyplýva, že z ústavo-právneho hľadiska je možné dojednanie v podobe rozhodcovskej doložky pripustiť aj pre spotrebiteľské zmluvy iba za predpokladu, že podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru budú účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie čo vo vzťahu spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany t. j. spotrebiteľa, pričom dohodnutá procesné pravidlá budú garantovať spravodlivý proces (ústnosť, priamosť konania, odvolacia inštancia, absencia iných prekážok pri uplatňovaní spotrebiteľovho práva).

Na druhej strane v zmysle ust. § 29b rokovacieho poriadku je spotrebiteľ v prípade nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy oprávnený domáhať sa ústneho prejednávania veci, avšak vzhľadom na hranicu tzv. skráteného konania je aplikácia uvedeného ustanovenia rokovacieho poriadku pre spotrebiteľa v podstate vylúčená.

Okrem iného požiadavka ústneho prejednávania podlieha poplatkovej povinnosti vrátane úhrady vecných nákladov, ak by spotrebiteľ žiadal uskutočnenie ústneho prejednávania v mieste svojho trvalého bydliska mimo sídla rozhodcovského súdu.

Na základe uvedeného je preto možné jednoznačne konštatovať, že rozhodcovské konanie v rámci predmetného spotrebiteľského sporu nezaručuje porovnateľné procesné práva so súdnym konaním a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach vo vzťahu dodávateľ a spotrebiteľ v neprospech spotrebiteľa ako slabšej procesnej strany.

Súd prvého stupňa v danom prípade neprijal argument žalovaného, že rozhodcovská doložka bola so žalobkyňou v predmetnej poistnej zmluve individuálne vyjednaná s poukazom aj na výpovede iných sprostredkovateľov poistenia pôsobiacich v rozhodnom období pre žalovaného v obdobných súdnych konaniach na tunajšom súde.

Pokiaľ žalovaný argumentoval rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17CoE209/2012 zo dňa 30.1.2013, je nesporné, že osobitné zmluvné dojednania v predmete súdneho konania pred Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17CoE209/2012 sú diametrálne rozdielne oproti osobitným zmluvným dojednaniám v predmetnom konaní, nakoľko tieto neumožňovali žalobkyni ako spotrebiteľke vylúčiť pôsobnosť rozhodcovskej doložky bez vplyvu na obsah celej poistnej zmluvy.

Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú doložku, možnosť voľby spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veriteľa, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva transparentný štátny súd.

Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná a je povinnosťou nielen súdu, ale aj rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodiť všetky právne dôsledky a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok verzus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera.

Podaním zo dňa 14.1.2014 bol súdu zo strany žalovaného doručený návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku až do rozhodnutia Ústavného súdu pod sp. zn. IIÚS 382/2013 Rvp5052/2012 o uznesení NS SR 6CdoI/2012.

V danom prípade súd nevidel dôvod na prerušenie predmetného konania do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6CdoI/2012, ktoré sa malo zaoberať neplatnosťou rozhodcovskej doložky vo vzťahu k žalovanému s poukazom, že v obdobnej veci už Ústavný súd SR konkrétne nálezom zo dňa 10.7.2013 pod sp. zn. IIÚS49/2012 konštatoval porušenie jeho základného práva na spravodlivý proces uznesením Najvyššieho súdu SR 2Cdo5/2012.

Ústavný súd SR konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces postupom Najvyššieho súdu SR odňatím práva žalovaného vyjadriť sa k okolnostiam rozhodujúcim vo veci samej, avšak z jeho záverov nevyplýva nesprávnosť posúdenia Najvyššieho súdu SR neplatnosti rozhodcovských doložiek v poisťných zmluvách žalovaného uzatvorených so spotrebiteľmi.

Výrok o trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. I Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Vo svojom odvolaní uviedol.

Súd prvého stupňa v samotnom konaní porušil zásadu rovnosti účastníkov. Bez ohľadu na to, či v základnom súdnom konaní o merite veci (ktoré sa skončilo vydaním rozhodcovského rozsudku) vystupuje ako niektorý z účastníkov spotrebiteľ, musí byť táto úplne esenciálna zásada občianskeho súdneho konania zachovaná, čo však v tomto prípade dodržané nebolo.

Ako to už odporca niekoľkokrát uviedol a svoje závery viackrát právne odôvodnil, aktuálna platná a účinná právna úprava Slovenskej republiky jednoznačne stanovuje, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podlieha poplatkovej povinnosti.

Súd prvého stupňa túto svoju procesnú povinnosť úplne opomenul, rozhodnutie súdu bolo nepredvídateľné. Tým, že súd neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia ostali sporné a teda z postupu súdu žalovaný nemohol vytyšiť, že súd zastáva ohľadom týchto skutkových tvrdení názory, aké sú prezentované v písomnom vyhotovení rozsudku.

V odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje odôvodnenie, prečo súd prvého stupňa odložil vykonateľnosť resp. aké skutkové a právne okolnosti prípadu súd zvažoval pri svojom rozhodnutí o odklade vykonateľnosti. Sú sa vôbec nezaoberal existenciou RD v osobitných zmluvných dojednaniach. Nie je možné ignorovať osobitné zmluvné dojednania a teda existenciu samostatne a osobitne podpísanej rozhodcovskej doložky mimo textu VPP. v priebehu konania nebolo preukázané, že by navrhovateľke ktokoľvek akokoľvek bránil podrobne sa oboznámiť s týmto textom a až následne ho podpísať, práve naopak, bolo plne na slobodnej vôli navrhovateľa, či a ako si tento text osobitných zmluvných dojednaní prečíta a či ich podpíše.

Záver súdu prvého stupňa je, že je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy" nevychádza zo zisteného skutkového stavu, pretože nič také nebolo medzi účastníkmi dohodnuté. dojednaná RD neodoberala navrhovateľke možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom - to ani v podmienkach slovenského právneho poriadku nie je možné.

A preto je úplne neopodstatnený aj záver súdu o tom, že by rozhodcovská doložka spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Navrhovateľka osobitným podpisom vyjadrila svoj súhlas s uzavretím rozhodcovskej doložky a svojim osobitným podpisom Osobitných zmluvných dojednaní tento svoj súhlas aj prejavila v právne relevantnej forme.

Ešte aj pred podpisom samotnej poisťnej zmluvy navrhovateľka bola presne v súlade so zákonom a teda v zákonom stanovenom rozsahu a zákonom stanoveným spôsobom poučená o mimosúdnom spôsobe riešenia sporov. Svojim podpisom potvrdila, že nechcela už nič vysvetliť, doplniť ani dojednať. Platné právne predpisy výslovne stanovovali poučovaniu povinnosť v písomnej forme,, čo sa práve aj stalo a

o mimosúdnom spôsobe riešenia sporov aj formou rozhodcovského konania bola presne podľa zákona navrhovateľka písomne poučená.

V opačnom prípade by mohol spotrebiteľ kedykoľvek po vykonaní písomného právneho úkonu tento následne sponchybníť púhym ústnym tvrdením, že si neprečítal alebo dokonca len nerozumel tomu čo si prečítal a čo podpisuje. To by znamenalo úplný rozvrat právnej istoty a právnych vzťahov v súkromnom práve, nakoľko by si už nikto nemohol byť istý žiadnym právnym úkonom.

Odporca vo svojom vyjadrení poukázal aj na možnosť odstúpiť od rozhodcovskej doložky bez toho, aby tým bol akokoľvek dotknutý zvyšok poisťného vzťahu.

Súd prvého stupňa sa s možnosťou odstúpenia od rozhodcovskej doložky u navrhovateľky, ktorá pôsobila u odporcu ako sprostredkovateľ poisťovania nijako nevysporiadal, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné aj z tohto dôvodu.

Súd prvého stupňa má povinnosť preskúmať a zdôvodniť (opäť logicky presvedčivým spôsobom na základe premís a skutkových zistení), či môže zvyšok zmluvy bez neprijateľnej podmienky ďalej pokračovať (existovať). Z toho vyplýva, že aj prípadné ustanovenia označené za neprijateľné podmienky nezakladajú automaticky neplatnosť nielen zmluvy ale aj jej časti, konkrétne samotnej rozhodcovskej doložky ako takej.

Tým, že súd nevykonal test primeranosti podmienky zaťažil konanie aj rozhodnutie vadou, ktorá má za následok nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

Postup a závery súdu prvého stupňa sú tak v rozpore - na jednej strane pokiaľ odporca navrhol prerušiť konanie až do právoplatnosti konania vedenom na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. US 382/2013 z dôvodu, že Ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť odporcu proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6 Cdo 1/2012, tak prvostupňový súd nevidí dôvod na prerušenie a to aj s poukazom na to, že bol vytykaný procesný postup, ale na druhej strane súd sa stotožňuje s právnymi názormi najvyššieho súdu ktoré sú v rozpore s Ústavou SR uvedené v procesných rozhodnutiach.

Zo záverov súdu prvého stupňa vyplýva, že spotrebiteľ je „slabšou“ procesnou stranou. Uvedený názor súdu je v priamom rozpore so zákonom stanovenou zásadou rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, v zmysle ktorej účastníci rozhodcovského konania majú rovné postavenie a žiadna zo strán nie je „slabšou procesnou stranou“⁴⁴. Je zrejmé, že súd neprípustne a v rozpore so zákonom rozšíril ochranu poskytnutú spotrebiteľovi ako „slabšej zmluvnej strane“⁴⁴ v hmotnom práve na oblasť konania pred rozhodcovským súdom. Je teda zrejmé, že právny názor súdu o porušení rovnosti účastníkov rozhodcovského konania nie je správny a zákonný, keďže úvahy súdu sa odvíjajú od nesprávneho právneho názoru na obsah zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Je tiež potrebné zdôrazniť, že rokovací poriadok rozhodcovského súdu je plne v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní a neodporuje žiadnemu právnemu predpisu.

Odporca uvádza, že k porušeniu podmienok rovnakého zaobchádzania či k porušeniu podmienky rovnosti by mohlo dôjsť len vtedy, ak by napr. spotrebiteľ nemal v rovnakom procesnom postavení (napr. ako žalobca) rovnaké postavenie ako dodávateľ, eventuálne ak by napr. súd inak vyhodnocoval dôkazy predkladané spotrebiteľom než dôkazy predkladané dodávateľom či inak narúšal zásadu rovnosti účastníkov.

Navyše v danom prípade bolo preukázané, že rozhodcovský súd nebol kreovaný odporcom, ale odporca poveril v zmysle dohodnutej rozhodcovskej doložky a v súlade s právnymi predpismi osobitnú právnickú osobu výberom rozhodcovského súdu, a teda nemohlo dôjsť k žiadnemu porušeniu rovnosti pri výbere rozhodcu, keďže ako rozhodca vystupoval rozhodca stáleho rozhodcovského súdu, a tohto nevyberal odporca.

Prvostupňový súd pri porovnaní rokovacieho poriadku arbitrážneho súdu a O.s.p. poukázal na skutočnosť, že spotrebiteľ je síce oprávnený požiadať o ústne prejednanie veci v zmysle ust. § 29b

rokovacieho poriadku, avšak vzhľadom na hranicu skráteného konania je aplikácia tohto ustanovenia pre spotrebiteľa v podstate vylúčená.

Je potrebné poukázať na skutočnosť, že navrhovateľ mal v rozhodcovskom konaní obdobné práva ako by mal v občianskom súdnom konaní pred všeobecným súdom, pričom zákon takúto požiadavku ani neukladá.

Žalobca formuloval petit žaloby tak, že dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku neuviedol. Rovnako aj samotný prvostupňový súd v petite výroku, v ktorom zrušil rozhodcovský rozsudok, neuviedol dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku.

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V prípade úspechu si žalovaný uplatňuje trovy odvolacieho aj prvostupňového konania.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie, ako aj konanie ktoré mu prechádzalo v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania podľa § 24 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa zistil dostatočne skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Z obsahu spisu je zrejme, že účastníci konania uzavreli dňa 7.2.2008 poisťnú zmluvu č. 4468600006, pričom k zániku poisťného vzťahu došlo dňa 10.8.2009 na základe žiadosti žalobkyne o zrušenie poisťnej zmluvy. Následne žalovaný návrhom na začatie konania o zaplatenie 111,13 eur podal na Arbitrážny súd v Košiciach, so sídlom na Alžbetinej 41, návrh. Rozsudkom Rozhodcovského Arbitrážneho súdu v Košiciach 3C 1982/2012 bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť sumu 111,13 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 eur.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej osti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán prospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné mienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné mienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z., v rozhodcovskom konaní možno rozhodovať spory, ktoré účastníci konania pred súdom môžu skončiť súdnym zmerom.

Podľa § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z., účastník rozhodcovského konania sa môže bou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona,
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov onánia alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 zák. č. 244/2010 Z. z., ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského úsudku odložiť.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 244/2010 Z. z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.4.2008 do .12.2009, sprostredkovateľ poistenia je povinný vykonávať sprostredkovanie poistenia s odbornou starostlivosťou, v záujme ochrany záujmov klienta a nesmie zamlčovať informácie súvisiace so sprostredkúvaným poistením.

Podľa § 10 ods. 2 zák. č. 340/2005 Z. z., v súvislosti so sprostredkovaním poistenia sprostredkovateľ poistenia nesmie poskytovať klientovi výhody finančnej povahy, hmotnej povahy alebo nehmotnej povahy, na ktoré klient nemá právny nárok. Za takéto výhody sa považuje poskytnutie drobných reklamných predmetov.

Podľa § 10 ods. 3 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovateľ poistenia vykonávajúci sprostredkovanie poistenia na území Slovenskej republiky prostredníctvom systému umožňujúceho diaľkový prístup je povinný zabezpečiť verejnú prístupnosť údajov o ojom zápise v registri, najmä registračné číslo a deň začatia vykonávania sprostredkovania poistenia.

Podľa § 10 ods. 4 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovateľ poistenia je zodpovedný za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia; to neplatí, ak preukáže, že vzniku škody nemohol zabrániť ani s vynaložením všetkého úsilia, ktoré od neho možno požadovať.

Podľa § 10 ods. 5 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovateľ poistenia musí byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia s platnosťou na území členských štátov, ak poisťovňa alebo iný sprostredkovateľ poistenia, v ich mene koná, neprevzal túto zodpovednosť. Výška poistného plnenia pre toto poistné e musí byť v prepočte najmenej 1.000.000 EUR na každú poistnú udalosť a v prepočte najmenej 1.500.000 EUR úhrnom pre všetky poistné udalosti

vzniknuté v jednom kalendárnom roku. Ak sa v poisťnej zmluve dohodla spoluúčasť, jej výška môže byť najviac 1 dohodnutej výšky poisťného plnenia.

Podľa § 10 ods. 6 zák. č. 340/2005 Z. z., zodpovednosť za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia výlučným sprostredkovateľom poistenia preberá poisťovňa, s ktorou má výlučný sprostredkovateľ poistenia uzavretú zmluvu, alebo zodpovednosť za škodu spôsobenú podriadeným sprostredkovateľom poistenia preberá poisťovací agent alebo poisťovací maklér, s ktorými má podriadený sprostredkovateľ poistenia uzavretú zmluvu, ak

- a) výlučný sprostredkovateľ poistenia alebo podriadený sprostredkovateľ poistenia nemá uzavretú poisťnú zmluvu podľa odseku 5 vo vlastnom mene alebo
- b) poisťná zmluva výlučného sprostredkovateľa poistenia alebo podriadeného sprostredkovateľa poistenia uzavretá podľa odseku 5 stratila platnosť.

Podľa § 10 ods. 7 zák. č. 340/2005 Z. z., poisťovací agent a poisťovací maklér môžu ť vykonávať sprostredkovanie poistenia dňom nadobudnutia účinnosti poisťnej zmluvy 'a odseku 5. Poisťovací agent a poisťovací maklér sú povinní predložiť Národnej banke Slovenska túto poisťnú zmluvu do 30 dní odo dňa zápisu do registra. Ak za poisťovacieho agenta prevzala zodpovednosť za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia poisťovňa podľa odseku 5, je poisťovací agent povinný predložiť Národnej banke Slovenska 0 dní odo dňa jeho zápisu do registra písomné vyhlásenie o tejto skutočnosti. Poisťovací agent, za ktorého prevzala zodpovednosť za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia poisťovňa, môže začať vykonávať sprostredkovanie poistenia n prevzatia tejto zodpovednosti poisťovňou.

Podľa § 10 ods. 8 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovateľ poistenia je povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s mávaním sprostredkovania poistenia, a nesmie ich zneužiť vo svoj prospech ani v pech inej osoby, a to aj po skončení vykonávania sprostredkovania poistenia.

Podľa § 10 ods. 9 zák. č. 340/2005 Z. z., ustanovenia odsekov 1 až 8 sa na sprostredkovanie zaistenia vzťahujú rovnako, pričom zodpovednosť za škodu spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania zaistenia nesmie za sprostredkovateľa zaistenia prevziať iná)a).

Podľa § 10 ods. 10 zák. č. 340/2005 Z. z., ak je sprostredkovateľ poistenia oprávnený inkasovať, považujú sa za uhradené

- a) sumy poisťného, ktoré boli uhradené prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia
- b) sumy určené pre klienta alebo pre osobu oprávnenú na ich prevzatie, ktoré boli uhradené prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia, okamihom ich prevzatia klientom, osobou oprávnenou na ich prevzatie, pripísaním na účet klienta alebo osoby oprávnenej na ich prevzatie.

Podľa § 10 ods. 11 zák. č. 340/2005 Z. z., finančné prostriedky určené poisťovní, poisťníkovi, poistenému alebo osobe oprávnenej z poisťnej zmluvy uložené na osobitnom účte sprostredkovateľa poistenia nie sú majetkom sprostredkovateľa poistenia, a ak sa vyhlási konkurz na majetok sprostredkovateľa poistenia, nezahŕňajú sa do konkurznej podstaty.

Podľa § 10 ods. 12 zák. č. 340/2005 Z. z., poisťovací agent je povinný bez zbytočného odkladu informovať Národnú banku Slovenska o uzavretí alebo vypovedaní každej zmluvy.

Podľa § 10 ods. 13 zák. č. 340/2005 Z. z., pred uzavretím poisťnej zmluvy alebo, ak je odôvodnené, pri jej zmene je sprostredkovateľ poistenia povinný klientovi oznámiť

- a) názov alebo obchodné meno, sídlo a právnu formu, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu alebo miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu,
- b) označenie zoznamu registra, v ktorom je sprostredkovateľ poistenia zapísaný, a registračné číslo,
- c) kvalifikovanú účasť sprostredkovateľa poistenia na základnom imaní poisťovne alebo i hlasovacích právach v poisťovni, s ktorou má uzavretú zmluvu,
- d) kvalifikovanú účasť poisťovne, s ktorou má uzavretú zmluvu, alebo osoby ovládajúcej²¹⁾ to poisťovňu na základnom imaní alebo na hlasovacích právach v sprostredkovateľovi •istenia,

e) postup pri podávaní sťažností na vykonávanie sprostredkovania poistenia sprostredkovateľom poistenia a osobitné predpisy upravujúce mimosúdne vyrovnanie sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia.

Podľa § 10 ods. 14 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovateľ poistenia je povinný, okrem údajov podľa odseku 13, klienta informovať aj o tom, či vykonáva sprostredkovanie poistenia na základe zmluvy s jednou poisťovňou alebo s viacerými poisťovňami, alebo ako poisťovací maklér spôsobom uvedeným v § 7 ods. 2.

Podľa § 10 ods. 15 zák. č. 340/2005 Z. z., ak sprostredkovateľ poistenia vykonáva sprostredkovanie poistenia na základe zmluvy s jednou poisťovňou alebo s viacerými poisťovňami, je povinný informovať klienta o tom, či tieto zmluvy majú výhradnú povahu bo nevýhradnú povahu, a ak klient o to požiada, oznámiť mu obchodné mená týchto poisťovní.

Podľa § 10 ods. 16 zák. č. 340/2005 Z. z., pred uzatvorením poisťnej zmluvy je sprostredkovateľ poistenia povinný, najmä na základe informácií poskytnutých klientom a vzhľadom na povahu dojednávanej poisťnej zmluvy, zaznamenať požiadavky a potreby klienta súvisiace s dojednaným poistením a dôvody, na ktorých základe sprostredkovateľ poistenia.

Podľa § 10 ods. 18 zák. č. 340/2005 Z. z., veľkým rizikom sa rozumie poisťné riziko vzťahujúce sa na poisťné odvetvia

a) neživotného poistenia podľa osobitného predpisu, 22)

b) neživotného poistenia podľa osobitného predpisu, 23) ak sa toto poisťné riziko týka činnosti poisťníka v oblasti priemyslu, obchodu alebo výkonu činností podľa osobitných predpisov, 6)

c) neživotného poistenia podľa osobitného predpisu, 24) ak sú splnené najmenej dve z týchto podmienok:

1. celková suma majetku poisteného v prepočte prevyšuje 6 200 000 EUR,

2. čistý obrat poisteného v prepočte prevyšuje 12 800 000 EUR,

3. priemerný ročný prepočítaný stav zamestnancov poisteného za zdaňovacie obdobie sa rovná alebo je väčší ako 250.

Podľa § 10 ods. 19 zák. č. 340/2005 Z. z., informácie podľa odsekov 13 až 16 musia byť

a) písomné alebo na trvanlivom médiu, ak ďalej nie je ustanovené inak,

b) úplné, presné, pravdivé a zrozumiteľné,

c) poskytnuté v úradnom jazyku členského štátu záväzku 25) alebo v inom dohodnutom jazyku

Podľa § 10 ods. 20 zák. č. 340/2005 Z. z., informácie podľa odsekov 13 až 16 môžu byť poskytnuté aj ústne, ak o to klient požiada alebo ak je potrebné uzavrieť poisťnú zmluvu zbytočného odkladu. Po uzavretí poisťnej zmluvy musia byť tieto informácie poskytnuté sobom podľa odseku 19 písm. a).

Podľa § 10 ods. 21 zák. č. 340/2005 Z. z., pri poskytovaní informácií podľa odsekov až 16 telefonicky sa postupuje podľa osobitného predpisu. 19)

Podľa § 10 ods. 22 zák. č. 340/2005 Z. z., všetky úkony súvisiace so sprostredkovaním poistenia musia mať písomnú formu, ak tento alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 23 zák. č. 340/2005 Z. z., podmienky ustanovené týmto zákonom na vykonávanie sprostredkovania poistenia a sprostredkovania zaistenia musia byť dodržané nepretržite počas celej doby vykonávania sprostredkovania poistenia a sprostredkovania zaistenia.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovanie poistenia na území Slovenskej republiky môže za podmienok ustanovených týmto zákonom vykonávať sprostredkovateľ poistenia, ktorým môže byť

a) výlučný sprostredkovateľ poistenia,

b) podriadený sprostredkovateľ poistenia,

c) poisťovací agent alebo

d) poisťovací maklér.

Podľa 8 3 ods. 2 zák. č. 340/2005 Z. z., ustanovenia tohto zákona vzťahujúce sa na sprostredkovanie poistenia platia na sprostredkovanie poistenia vykonávané sprostredkovateľom poistenia z iného ako členského štátu rovnako.

Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 340/2005 Z. z., sprostredkovanie poistenia vykonávané podľa tohto zákona je podnikaním. 17).

Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu klauzúl. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok de lege lata uvedený v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z.z. účinným od 1.4.2004).

Členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly. Zároveň sa však umožnilo členským štátom prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj širšie ako odporúča smernica. „Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa“ (čl. 8 smernice).

Kým smernica vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (arg. slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 OZ). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 OZ, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe smernice alebo okruhu uvedeného v Občianskom zákonníku. Nemožno napríklad vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 smernice) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri preukázateľnom individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa.

Odvolací súd poukazuje na kritériá neprijateľnej podmienky, za ktorú sa považuje podmienka, ktorá 1. je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, 2. spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, 3. nerovnováha musí byť daná v neprospech spotrebiteľa.

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn .16Co/2/ 2014)

Nemožno tak súhlasiť s názorom žalovaného prezentovaným v priebehu konania pred prvostupňovým súdom, ako aj v odvolaní, že tým, že vyhotovil samostatné - osobitné zmluvné dojednania pod číslom 01/2007, ktoré v bode II.2 formuluje vôľu účastníkov v prípade akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je individuálne dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky. Ako správne konštatoval prvostupňový súd, ani takto formulovaná časť všeobecných obchodných podmienok nemá charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky. Odvolací súd poukazuje na judikatúru NS SR Cdo/1/2012, 6Cdo/3/2013 a konštatuje, že časť záverečných ustanovení všeobecných poisťných podmienok v predmetnej zmluve uzavretej medzi účastníkmi, ktorá je označená ako osobitné zmluvné dojednania pod číslom 01/2007 nemajú charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky. Osobitné zmluvné dojednania sú súčasťou všeobecných poisťných podmienok a sú súčasťou uzavretej poisťnej zmluvy, čo vylučuje prijatý záver o osobitne dojednanej zmluvnej podmienke.

Žalovaný nemal možnosť ovplyvniť obsah predmetnej doložky. Mohol ju buď prijať ako celok alebo odmietnuť. Obsah tejto rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený a na jej obsahu žalobca nijakým spôsobom neparticipoval. Už len tento samotný fakt spochybňuje tvrdenie žalovaného, že ide o jeho individuálny návrh na riešenie prípadného sporu v rozhodcovskom konaní.

Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta k predmetnej poistnej zmluve preukazuje, že v danom prípade opäť ide o predtlačný formulár, kde žalobca nemal na výber možnosť individuálne dohodnúť obsah podmienky. Takto predtlačný formulár (aj keď vo forme záznamu sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta), odvolací súd nepovažoval za dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že žalobca individuálne dojednal rozhodcovskú doložku.

Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská doložka bola individuálne dojednaná medzi žalobkyňou a žalovaným.

Z uvedených dôvodov bol správny postup prvostupňového súdu, pokiaľ žalobe na zrušenie rozhodcovského rozsudku vyhovel. Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny, vrátane výroku o trovách konania.

V predmetnej veci súd prvého stupňa odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku č. 3C/3588/2012 zo dňa 19.1.2012 vydaného rozhodcom JUDr. Jánom Škriabom, rozhodcom Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedeného pod sp. zn. 28C/117/2013. V odôvodnení súd prvého stupňa uviedol, že zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku na návrh účastníka konania, pričom odklad vykonateľnosti má preventívny charakter spočívajúci v snahe predísť vzniku škody, ako aj ďalším sporom medzi účastníkmi konania. Pri rozhodovaní o odklade bral do úvahy to, že z úradnej činnosti je mu známe, že žalovaný podáva návrhy na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných na základe obsahovo totožnej rozhodcovskej doložky ako je tomu aj v tomto prípade, pričom žiadosti o udelenie poverenia boli v mnohých prípadoch zamietnuté z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Takéto rozhodnutia boli potvrdené tak odvolacími súdmi, ako aj dovolacím súdom a za takéhoto stavu tu existuje reálna hrozba majetkovej ujmy žalobkyne ako fyzickej osoby v prípade vedenia exekúcie. Po zohľadnení týchto skutočností súd prvého stupňa návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku vyhovel. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 40 ods. 2, § 41 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z..

Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. a v záujme predídenia škody na strane žalobcu správne odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, ktorého zrušenia sa žalobca v predmetnom konaní domáha. Odkladom vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku nedochádza k žiadnej ujme na strane žalovaného, keďže v prípade jeho úspechu v konaní o veci samej sa žalovaný môže domôcť svojho práva priznaného mu rozhodcovským rozsudkom s časovým odstupom, ktorá prípadná ujma by bola kompenzovaná úrokmi z omeškania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže žalovaná strana, ktorá mala úspech v odvolacom konaní, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, žiadne nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.